

ТЕЖАК

ВЛАСНИК И ИЗДАВАЛАЦ

СРПСКО ПОЉОПРИВРЕДНО ДРУШТВО

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Вучко С. Богдановић

ГОДИНА XVII.

ЗА 1886. ГОДИНУ.

У Београду

У КРАЉЕВСКО-СРПСКОЈ ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1886

ТЕЖАК

ОРГАН

СРПСКОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА
ГОДИНА XVII.

ВЛАСНИК И ИЗДАВАЛАЦ
СРП. ПОЉОПРИВРЕДНО ДРУШТВО.

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ВУЧКО С. БОГДАНОВИЋ

БРОЈ 1

ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО ЈЕДАН ПУТ

ЈАНУАР 1886

Рукопис као и све остало ваља слати само на адрес: Српском Пољопривредном Друштву.
ЦЕНА: На годину 8 динара (4 фор.); на по године 4 динара (2 фор.); на четврт године 2 динара (1 фор.).

Београд, 1. Јануара 1886. год.

Овом свеском «Тежак» почиње своју *седамнајесту* годину. — Колико је за прошлих шеснајест година остао веран своме задатку, да ли и уколико је могао да послужи пољопривредном напретку у земљи, биће времена кад ће се то ценити. Толико само може се приметити: да из године у годину «Тежак» не изостаје у тежњи — да умну потребу како више, тако и мање образованог пољопривредника подједнако и што боље подмирује; да сарадну снагу што боље и чвршће око себе прикупи и на послетку, да као орган Српског пољопривредног друштва што боље послужи ширењу и остваривању циља друштвеног. На овом путу «Тежак» ће и даље гредити, не губећи из вида ни садашње стање, створено ратним приликама, које изискује много већег прегнућа и размишљања, — како је о томе врло умесно приметио поштовани дописник из Пожеге ¹⁾. Прикупимо се, саслушајмо се, јер и — ране привреднога бића нашег, које су неумитне последице ратних догађаја, траже да их што брже залечимо. Имајмо то непоколебиво уверење: да данас нема никаког, па ни пољопривредног бољитка и напретка, без *поуке*, образовања, и *договора* — удружења. А ако привредно биће наше, а првенствено пољску привреду нашу, што пре снабдемо поправкама и усавршицама, које су cadre да

¹⁾ Читај допис из Пожеге у овој свесци.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО

ПРЕТПЛАТА И РУКОПИСИ
УПУКЗУЈУ СЕ:

„СРПСКОМ ПОЉОПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ“
У БЕОГРАДУ

НА ОСНОВУ НАЈВИШЕГ РЕШЕЊА ОД АПРИЛА
1869. ГОДИНЕ № 202 ПРЕПИСКУ ДРУШТВЕНУ
НОСИ ПОШТА БЕСПЛАТНО.

ТЕЖАК

ОСНОВАН 1869. ГОДИНЕ

ЦЕНА ЛИСТУ

Лист стаје за Стрину
на годину 8 дин, на пола год. 4 дин.
За Иностранство:
на годину 10 фр. или 5 фор. а. вр.

ДОПИСНИЦИМА КОЈИ РЕДОВНО И ПО ОБРАСКУ
ШАЉУ ДОПИСЕ ДАЈЕ СЕ ЛИСТ БЕСПЛАТНО

ЦЕНА ОГЛАСИМА ИЗЛОЖЕНА ЈЕ НА
ПОСЛЕДНОЈ СТРАНИ.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН СРПСКОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

БРОЈ 1.

У БЕОГРАДУ, НЕДЕЉА 6 ЈАНУАРА 1891. ГОДИНЕ

ГОДИНА XXII.

Садржина: Каква је била 1890. година за наше пољопривреднике. — Шап и заразна устобоља. — Надрт привредних пре-
бракаја. — Белешке: Користи од дубоког орања. — Чишћење ливада од маовине. — Ширење туберкулозе код разних раса говеди —
Гласник: Пољопривредни збор у Вел. Крени. — Пољопривредни збор у Обреновцу. — Позив на збор. — Позив на претплату. — Књи-
жевни огласи: Повртар и употреба прашача и оргача при гајењу кукуруза. — Подлистак: Кроз Шумадију.

КАКВА ЈЕ БИЛА 1890 ГОДИНА ЗА НАШЕ ПОЉОРАДНИКЕ

Почетак вегетационе године, коју рачунамо од почетка месеца Септембра 1889, био је угодан за земљорадничке радове. Јесен, када се радови за једну годину довршују и за нову одпочињу, била је у 1889. години врло лепа, истина не онако као 1887. године, која се у изванредно лепе јесени рачунати мора, али опет зато много боља но она у 1888. години и вредним пољорадницима дала је толико лепих дана и угодног времена да су своје радове могли посвршавати, јер је ладно и неугодно време за обављање пољских радова наступило тек при крају друге десетине месеца Новембра.

Зима је била с почетка прилично снежна и доста јака, но није се за све време тако одржала. У сред зиме наступило је тако благо време, да је се снег великим делом отопио и у место снега, киша је по кад што падала. Поводом тим, што се снег рано отопио и што су неко време владали јаки ветрови, зимска влага знатно је била изчезла, и поља су скоро у сред зиме била сува. Јесењи усеви држали су се за то време доста добро, и ако су у невреме без снежног покривача остали, али кад су у месецу Фебруару наступили јаки мразеви и источни ветрови, усевима је то јако шкодило и многи би сасвим пропали, да се време на брзо није променило, и снег није пао. Овај последњи снег, који је и у току месеца Марта падао, очувао је усеве да не измрзну, и натопио је земљу влагом те су усеви могли доста добро да се развијају, чим је топлије време наступило.

Пролеће није било угодно. Оно је с лепим временом доцне наступило, услед чега сустигли су се били поједини радови, те за то ни пролећно сејање није могло бити на време извршено. Оно што је на време

посејано било, и што је било никло, кад су кише у месецу Мају почеле падати, то је расло и развијало се напредно, а оно што је доцне посејано нарочито кукурузи, то је у самом почетку застало у развијању, јер су га доста ладне и неугодне кише почесто тукле. Неугодне и плаховите кише оназадиле су развитак и напредовање не само доцне посејаних усева, но причиниле се ужасне штете у много крајева и усевима, који су напредно стојали. Тако киша с градом и олујом која је била у другој половини месеца Маја и која заватила велики крај округа савско-подринског, ваљевског, подунавског, рудничког, крагујевачког, моравског, црноречког и крајинског, сатрла је све у корен, где је прошла. Киша с провалом облака и необичном олујом, поништила је у неким крајевима округа рудничког, крагујевачког и подунавског не само све усеве у корен, но је још однела и упропастила њиве и ливаде, поломила воћњаке, сатрла у корен целу једну шуму код Страгара, искварила и упропастила ограде и многе зграде, порушила друмове и мостове и многу стоку упропастила.

Оваквих неугодних и штетних киша било је не само за време пролећа но и за време лета.

Осим тога, што је пролеће за пољорадника доцне наступило, и што је при крају истог било штетних киша и неугодног времена за вршење пољских радова оно је неугодно било и због тога, што кише, које су падале, нису заватале све крајеве земље. Тако, док је у једно време у неким крајевима и сувише кише било и жељно изгледало се на сунце и топлије дане, да би бела жита зрети могла и да би сређивање ливада могло се вршити, дотле су неки крајеви у округу рудничком и велики део округа топличког и врањског патили што кише није било довољно.

Лето је у првој половини било кишно, а после непрестано сушно, услед чега су многи усеви јако

А. Живановић, Анта Голубовић, Св. Љ. Гавриловић, Ил. Кремић,
М. Миљковић, Д. М. Спасић.

Бележио секретар Спасић.

Бр. 64 Председник саопшти да је члан Управног Одбора г. Марко Николић умро 6. ов. м. и да је наредио да му се од стране друштва укаже и последња видна пошта полагањем венца. Одбор устајући одаје свом поч. другу и овом приликом заслужену пошту, и одлучи да се одобри издатак у 55 дин. учињен приликом погребња г. Марка.

Бр. . . Референт за књижевни рад друштва г. Ал. Љ. Поповић реферише да је редов члан друштва г. П. Стојадиновић израдио и одштапао књижицу „Вински лекар“ и нуди друштву да му откупи 150 комада по 50 п. комад. — Одбор одлучи да се књижица ова пошаље на оцену друштв. редов. члану г. Мити Петровићу проф. у Сомбор, па ће се према оцени и донети решење.

Бр. 65 За тим дође депутација Тимоч. Кола Јахача „Кнез Михаила“ и изјави од стране Кола Друштву захвалност на пажњи и потпори коју је указивало и чинило до сада Колима Јахача и молбу да им па и нему и у будуће буде наклоно, а за тим и позив Кола на утакмице које приређује 21. ов. м. у Зајечару. — Председник г. Милојевић изјави депутацији, како друштва сматра да је рад његов и Кола Јахача до некле заједнички и да ће оно и у будуће као и до сада помагати Кола Јахача колико год буде могло према својим средствима, и најзад благодари Колу на пажњи и позиву. За тим позва одбор да у погледу позива на утакмице донесе своју одлуку, и одбор реши: да се изашљу г. г. Вучко Богдановић и Свет. Гавриловић чланови управе на утакмице које Тимочко Коло приређује 21. ов. м. у Зајечару, да на истима представљају и заступају друштво, с тим да им се празна трошак по усвојеној норми за изашилање изасланика.

Бр. 66 Прочита се писмо г. К. Јовановића архитекте из Беча, којим изјављује своје задовољство што је Одбор друштва задовољио његовом композицијом друштвене повеље. — Одбор прими к знању, благодарећи г. Јовановићу и овом приликом.

Бр. 67 Уредник Пољопривредног календара за 1892. годину подноси одбору нацрт за овај календар, по коме би се цео календар састојао из 8 одљака, и то:

- I. Календарски део са месечним радовима;
- II. Чланци
- III. Белешке
- IV. Пољопривредни заводи
- V. Таблице
- VI. Српско пољопривредно друштво и његове подружине са шематизмом друштвених чланова.
- VII. Српске пољопривредне књиге и новине
- VIII. Цене пољопривредних справа.

Чланци да буду, по могућству, ови:

- 1) Обрађивање земље — орање, дрљање и ваљање (са сликама);
  - 2) О поступању с ђубретом на њиви;
  - 3) Гајење сточне репе и њена употреба (са сликама);
  - 4) О присађивању воћа (са сликама);
  - 5) О поступању с вином у подруму;
  - 6) Одгајивање ждребади;
  - 7) Коју сорту кокошију треба наши пољопривредници да пате?
  - 8) Гроница
  - 9) Шуга на домаћим животињама (са сликама);
  - 10) О нези мале деце;
  - 11) Приповетка (с пољопривредном тенденцијом).
- Формат календара за 1892 годину да буде онакав као што је и за 1891 годину.

Чланци и календарски део да се штампају цицером, а остало крупним и ситним гармондом.

За чланке да се отвори стечај и објави преко друштвеног органа „Тежака.“

У колико примерака да се календар печата имаће да се реши доцније.

Одбор прими овај нацрт, овлашћујући уредника да мимо предложених радова може да прими и који други рад који би био подесан за календар.

Чланци да се награде са 80—100 дин. а белешке са 60 до 80 дин. — све од печатаног табака.

Записник XVI седнице од 12. октобра 1891.

Били су: председник г. Свет. Милојевић, одборници г. г. А. Живановић, Живко Шокорац, Јак. А. Марковић, Анто Голубовић, Д. М. Спасић.

Бележио секретар Спасић.

Бр. 68. Прочиташе се оцене рецензента на три послата рада за расписану поуку „Гајење биљака за исхрану стоке“ за друштвену популарну библиотеку, по којима оба рецензента препоручују да се усвоји и печата поука писца под знаком „√Н.“, а по једном рецензенту да се и поука од „Семберинца“ може печатати као подлистак у „Тежаку“, најзад, да се трећи рад не може да употреби. — Одбор усвајајући оцене г. г. рецензента, одлучи: 1) да се за друштвену популарну библиотеку усвоји и печата у 3000 примерака поука „Гајење биљака за исхрану стоке“ од писца под знаком „√Н.“ Рукопис „Семберинца“ да се печата у подлиску „Тежака“ ако писац на то пристане. Трећи рад да се врати писцу као неупотребљив.

За тим се отворише писма писца из којих се виде, да је писац поуке под знаком „√Н.“ г. Душан М. Спасић секретар срп. пољ. друштва, а писац поуке „Семберинац“ — г. Радован С. Кнежевић свештеник таковски.

2) Рецензентима се одређује награда по 30 динара.

Бр. 69. Прочита се молба подеконома на друштв. добру г. Р. Вулчевића да му се плата повиси на 80 дин. месечно. — и мишљење управитеља добра по коме не би требало уважити молбу молитеља. Одбор одлучи: не може се г. Ристи повисити плата; а ако не би хтео и даље да остане у служби под истим условима под којима је и до сад био, као што у својој молби условљава, — овлашћује се Управитељ добра да прими другог подеконома под истим условима, а од младића који су са добрим успехом свршили ратарницу у Краљеву.

Бр. 70. Прочита се рецензија г. Ал. Љ. Поповића друштв. члана дело „Производња, хранење и нега говеда“, које му је послато као трећем рецензенту, пошто се прва два рецензента нису слагала у оцени, — по којој дело треба печатати у „Тежаку“ и одштапати га у засебне књиге, пошто је писац пристао да учини извесне измене у делу, а по примедбама његовим. — Одбор одлучи: 1) да се дело печата у „Тежаку“ и одштапа засебно, а писац хонорише од печатаног табака у „Тежаку.“

2) Да се рецензентима да у име награде по 30 динара.

Бр. 71. Прочита се писмо г. Др. Милована Спасића друштвеног редов. члана, оснивача и многогодишњег председника, којим, одзивајући се жељи друштва да има слике свију својих председника, спроводи друштву своју слику у фином оквиру. — Одбор с благодарношћу прими ово к знању, с тим, да се слика уведе у инвентар.